

Logické metody zkoumání významu věty

Teze přednášky v JS dne 13.5.1971

Konfrontuje se logická analýza vět konstatujících evidentní případy činnosti v pojetí D. Davidsona /v sb. The logic of decision and action, Pittsburgh, Pa 1967/ a koncepce pádů Ch. J. Fillmora /např. v sb. Universals in linguistic Theory, New York 1968/. Davidson představuje "hloubkovou strukturu" akčních vět výrazy tvaru

existuje x takové, že $P_1 \dots x \dots$ a $P_2 \dots x \dots$ a \dots a $P_n \dots x \dots$, kde oborem hodnot pro x jsou jednotlivé, neopakovatelné a datovatelné činnosti, P_i jsou vícemístné predikáty, P_1 označuje typ činnosti /otvírání, líbání .../ a P_j / $1 < j \leq n$ / označují "role" denotátů druhých argumentů v události /agentu, objektu, instrumentu .../. Fillmore pojímá pády jako universální sémantické kategorie /agentu, objektu, instrumentu .../.

Z příkladů, které oba autoři uvádějí, lze soudit, že s jinak významnou výjimkou kvantifikace činností jsou Davidsonovy i Fillmorovy zápisy vlastně zápisy téhož v dvou umělých jazycích odlišných typologických vlastností.

Z tohoto konstatování je vidět, že při řešení jazykovědných otázek pomocí podobných formálních metod je nezbytné přihlížet k typologickému rázu užívaných zápisů. To vede k požadavku typologické analýzy těchto umělých jazyků.